

**Sąd Rejonowy
w Słupsku**

Postępowanie w sprawach spadkowych

Biuro Obsługi Interesanta

Przeprowadzenie postępowania sądowego w sprawie spadkowej nie jest obowiązkowe. Nie będzie w ogóle potrzebne, jeżeli majątek zmarłego jest niewielki (np. obejmuje tylko drobne ruchomości). Nie jest też ograniczone żadnym terminem, może, więc mieć miejsce nawet po kilkudziesięciu latach po śmierci spadkodawcy.

Upływ czasu nie ma wpływu na to kto zostanie uznany za spadkobiercę, ponieważ o tym kto jest spadkobiercą decyduje stan istniejący w chwili śmierci spadkodawcy.

Jeżeli więc któryś ze spadkobierców (który żył w momencie śmierci, spadkodawcy) umrze przed złożeniem wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, to i tak w postanowieniu sądu zostanie uznany za spadkobiercę, a to, co odziedziczył wejdzie do spadku po nim.

Pierwszym krokiem do formalnego załatwienia kwestii spadkowych jest złożenie **WNIOSEK O STWIERDZENIE NABYCIA SPADKU**. Powinien on być złożony do Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego, właściwego dla ostatniego, stałego miejsca zamieszkania spadkodawcy. Zastąpić tę czynność może poświadczenie dziedziczenia u notariusza (o czym dalej).

UWAGA

Spadkobierca może:

- przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste),
- przyjąć spadek z ograniczeniem odpowiedzialności za długi (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza, co wiąże się z koniecznością sporządzenia przez komornika sądowego spisu inwentarza),
- odrzucić spadek.

Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania do spadku.

Oświadczenie to można złożyć bądź u

notariusza bądź przed sądem.

WNIOSEK O STWIERDZENIE NABYCIA SPADKU POWINIEN ZAWIERAĆ:

1. imię, nazwisko i adres osoby składającej wniosek (**wnioskodawca**) oraz imiona, nazwiska i adresy osób, które mogą wchodzić do kręgu spadkobierców ustawowych i testamentowych (uczestnicy postępowania);
2. imię i nazwisko zmarłego, datę i miejsce (miejscowość) jego śmierci oraz jego ostatnie miejsce stałego zamieszkania;
3. do wniosku należy dołączyć akt zgonu oraz inne akty stanu cywilnego wskazujące na pokrewieństwo osób wskazanych we wniosku jako spadkobiercy ze zmarłym (odpis skrócony aktu urodzenia, odpis skrócony aktu małżeństwa);
4. jeżeli zmarły zostawił testament lub testamenty, należy je wszystkie wymienić we wniosku i dołączyć **w oryginale**;
5. należy również dołączyć kserokopie wniosku (odpisy) w takiej ilości, żeby można było doręczyć po jednym odpisie wniosku każdemu uczestnikowi.

W przypadku gdy zmarły posiadał zstępnych (dzieci) które zmarły przed nim (nie dotyczy otwarcia spadku), to także należy załączyć ich odpis aktu zgonu- nawet jeśli zmarły był dzieckiem.

Wniosek należy opłacić opłatą sądową w kwocie 50 zł (50 zł, jeżeli wniosek dotyczy jednej osoby zmarłej, 100 zł, jeżeli wniosek dotyczy dwóch osób zmarłych itd.).

Opłatę można uiścić:

- w formie znaków opłaty sądowej naklejonych na wniosek;
- poprzez dokonanie przelewu na konto sądu:
NBP O/O GDAŃSK 84 1010 1140 0023 0722 3100 0000
- w kasie sądu, mieszczącej się w budynku sądu przy ul. Szarych Szeregów 13

Po wpłynięciu takiego wniosku do sądu, sędzia sprawdza, czy niczego w nim nie brakuje i ewentualnie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia braków. Po uzupełnieniu braków sędzia wyznacza rozprawę, na którą wzywa wnioskodawcę i uczestników postępowania. Pouczenie o obowiązku lub braku obowiązku stawieństwa w sądzie znajduje się na wezwaniu na rozprawę.

Po przeprowadzeniu rozprawy sędzia ogłasza postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, w którym wymienia spadkodawcę oraz wszystkich spadkobierców, którym spadek przypadł, jak również wysokość ich udziałów (w postaci ułamka).

Sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy.

Postanowienie wydane przez sąd rejonowy **nie** jest prawomocne.

Strona niezadowolona z orzeczenia sądu, może zaskarżyć je apelacją. Jeżeli żaden z uczestników postępowania nie wniesie apelacji, to postanowienie uprawomocni się po 3 tygodniach od ogłoszenia. Wtedy dopiero można otrzymać

jego odpis z klauzulą prawomocności. Sąd nie wysyła odpisów postanowienia z urzędu. Odpis postanowienia wydawany jest na pisemny wniosek, który należy opłacić opłatą sądową w kwocie 6 zł za każdy egzemplarz.

Po uprawomocnieniu się postanowienia sąd przesyła jego odpis do urzędu skarbowego. Należy liczyć się z koniecznością rozliczenia się z podatku od spadków i darowizn.

JAKIE SĄ SKUTKI UZYSKANIA PRAWOMOCNEGO POSTANOWIENIA O STWIERDZENIU NABYCIA SPADKU

Takie postanowienie w sposób urzędowy zaświadcza o przejściu majątku na spadkobierców. Jest podstawą do wpisania ich jako nowych właścicieli nieruchomości (jeśli taka wchodziła w skład spadku) do księgi wieczystej, umożliwia im dostęp do rachunków bankowych, daje podstawę do przerejestrowania samochodu itp.

Jeżeli cały spadek odziedziczył jeden spadkobierca, to do załatwienia pozostają jedynie formalności związane z przepisaniem majątku na nowego właściciela.

Gdy jest więcej spadkobierców, sprawa jest bardziej skomplikowana, gdyż określone w postanowieniu udziały (ułamki) przysługują im odnośnie każdego przedmiotu wchodzącego do spadku. Mogą oni znieść wspólność majątku spadkowego rozdzielając pomiędzy siebie poszczególne przedmioty majątkowe.

Jest to tzw. **DZIAŁ SPADKU**. Jeżeli wszyscy spadkobiercy zgadzają się co do tego komu przypadną konkretne przedmioty, mogą załatwić tę sprawę umownie. Mają przy tym całkowitą swobodę - nie muszą dzielić majątku tak, by wartość otrzymanych przedmiotów była zbliżona do wielkości udziału (ułamka) określonego w postanowieniu sądu o stwierdzeniu nabycia spadku. Jeżeli w skład spadku wchodziła nieruchomość, umowa musi mieć formę aktu notarialnego, w pozostałych przypadkach działu można dokonać nawet ustnie, a więc bez zachowania jakiejś szczególnej formy. Jednak jeżeli do spadku wszedł np. samochód (albo inne przedmioty podlegające rejestracji), to do jego przerejestrowania potrzebne będzie przedstawienie w urzędzie umowy na piśmie.

Spadkobiercy mogą też udać się do sądu (tego samego sądu, w którym toczyło się wcześniejsze postępowanie spadkowe) i zażądać sądowego działu spadku.

We wniosku o dział spadku należy podać:

1. imiona, nazwiska i adresy wszystkich spadkobierców,
2. składniki odziedziczonego majątku oraz ich przybliżone wartości,
3. jeżeli spadkodawca pozostawił testament lub testamenty, należy wymienić je wszystkie i podać gdzie zostały złożone i gdzie się znajdują,
4. jeżeli w skład spadku wchodzi nieruchomość, to trzeba przedstawić dowody, że

nieruchomość ta stanowiła własność spadkodawcy (np. odpis z księgi wieczystej),

5. należy dołączyć postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, a przynajmniej podać sygnaturę akt tamtej sprawy.

Należy również dołączyć kserokopie wniosku wraz z załącznikami (odpisy) w takiej ilości, żeby można było doręczyć po jednym odpisie wniosku każdemu uczestnikowi.

Od wniosku o dział spadku pobiera się opłatę stałą w wysokości 500 zł, a jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku, pobiera się opłatę stałą w kwocie 300 zł.

Od wniosku o dział spadku połączony ze zniesieniem współwłasności pobierana jest opłata sądowa w wysokości 1.000 zł, a jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku i zniesienia współwłasności, pobiera się opłatę stałą w kwocie 600 zł.

NOTARIALNE POŚWIADCZENIE DZIEDZICZENIA

Postępowanie spadkowe u notariusza składa się z 3 etapów:

- spisania protokołu dziedziczenia przy udziale wszystkich osób wchodzących do kręgu spadkobierców
- sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia
- zarejestrowania certyfikatu poświadczenia dziedziczenia w elektronicznym rejestrze prowadzonym przez Krajową Radę Notarialną.

Notariusz sporządza protokół dziedziczenia. Jeśli spadkodawca sporządził testament, zostaje on otwarty i ogłoszony. Spadkobiercy składają oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku (jeśli są wymagane). Na podstawie protokołu dziedziczenia notariusz sporządza akt poświadczenia dziedziczenia, który zostaje umieszczony w rejestrze Krajowej Rady Notarialnej. **Zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia ma taką samą moc jak prawomocne postanowienie sądu o stwierdzenie nabycia spadku.** Osoba, która otrzyma akt poświadczenia dziedziczenia powinna zgłosić ten fakt w urzędzie skarbowym.

By dokonać poświadczenia dziedziczenia należy złożyć u notariusza odpowiednie dokumenty:

- odpis skrócony aktu zgonu, po której dziedziczenie chcemy poświadczyć;
- dokument z którego wynikać będzie numer PESEL osoby zmarłej (np. unieważniony dowód osobisty lub zaświadczenie wydane przez właściwy organ samorządowy)
- odpisy skrócone aktów USC (aktów urodzenia, aktów małżeństwa w przypadku zmiany nazwiska) osób biorących udział w poświadczeniu dziedziczenia, testament lub testamenty osoby zmarłej (jeżeli takie zostały sporządzone).

Przychodząc do notariusza powinniśmy pamiętać, aby mieć przy sobie dokument stwierdzający naszą tożsamość (dowód osobisty lub paszport). Jeżeli w skład spadku wchodzi nieruchomości, konieczne jest także przedłożenie dokumentów własności spadkodawcy, aby notariusz mógł zgodnie z przepisami prawa przesłać odpowiednią informację do wydziału ksiąg wieczystych.

Za sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia zapłacimy 50zł + VAT, za sporządzenie protokołu dziedziczenia 100 zł + VAT, za sporządzenie protokołu otwarcia i ogłoszenia testamentu 50zł + VAT

O ewentualne, szczegółowe i profesjonalne porady prawne należy udać się do specjalisty- adwokata lub radcy prawnego. W Biurze Obsługi Interesanta można uzyskać wgląd do listy adwokatów/radców prawnych lub do listy instytucji udzielających bezpłatnych porad.